

Rektor

Yttrande över remiss av promemorian Elever i grundskolan, specialskolan, sameskolan och gymnasieskolan ska lättare få läsa i snabbare takt och på en högre nivå

Bakgrund

Karolinska Institutet (KI) har fått promemorian Elever i grundskolan, specialskolan, sameskolan och gymnasieskolan ska lättare få läsa i snabbare takt och på en högre nivå på remiss.

Beslut

Härmed beslutas att

- Karolinska Institutet överlämnar bifogat yttrande som svar.

Bifogat yttrande har efter beredning inom avdelningen för utbildnings- och forskarutbildningsstöd utarbetats av Åsa Nandorf, avdelningschef.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor Ole Petter Ottersen, i närvaro av tf universitetsdirektör Gunnar Gustafsson Wiss efter föredragning av avdelningschef Åsa Nandorf.

Ole Petter Ottersen

Åsa Nandorf

Bilagor:

1. Yttrande

Yttrande över remiss av promemorian Elever i grundskolan, specialsolan, sameskolan och gymnasieskolan ska lättare få läsa i snabbare takt och på en högre nivå

(Dnr Utbildningsdepartementet U2022/02568)

Karolinska Institutet (KI) har fått promemorian Elever i grundskolan, specialsolan, sameskolan och gymnasieskolan ska lättare få läsa i snabbare takt och på en högre nivå på remiss.

KI instämmer i att det är viktigt att alla elever får möjlighet att utvecklas efter sina egna förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

KI tillstyrker förslagen i promemorian samt lämnar synpunkter i valda delar som rör elever i gymnasieskolan.

Elever i gymnasieskolan ska få större möjligheter att nå längre i sin kunskapsutveckling

Promemorian konstaterar att det förekommer att gymnasieelever läser högskolekurser under sin gymnasietid. Eleven ansöker till högskolan i vanlig ordning och det är högskolan som beslutar om en elev efter ansökan kan antas till högskoleutbildning. Högskolekurserna ligger utanför elevens gymnasieutbildning och redovisas inte i elevens examens- eller studiebevis från gymnasieskolan. I promemorian föreslås att huvudmannen (för gymnasieskolan) ska få besluta om andra lärotider än de som gäller för övriga elever för att ge tid till högskolestudierna. Det föreslås också att högskolekurser ska få ingå i ett utökat program i gymnasieskolan.

KI instämmer i att högskolekurser kan främja lärandet för de högpresterande eleverna och att det därför vore bra att möjliggöra högskolekurser inom ramen för ett utökat program i gymnasieskolan.

Elevers möjlighet att antas till kurser inom högskolan

I 7 kap. högskoleförordningen finns bestämmelser om tillträde till högskoleutbildning, inklusive behörighetsvillkor och urvalsgrunder. För att bli antagen till en högskoleutbildning på grundnivå krävs det att den sökande har grundläggande behörighet och dessutom den särskilda behörighet som kan vara föreskriven (2 §). Vid urval ska högskolan ta hänsyn till de sökandes meriter, t.ex. betyg eller resultat från högskoleprovet. Grundläggande behörighet uppnås bl.a. genom gymnasieexamen.

Elever i gymnasieskolan är inte formellt behöriga till högskoleutbildning. Högskolan har dock möjlighet att besluta om undantag från behörighetskrav eller besluta att en sökande har reell kompetens för att genomgå specifik högskoleutbildning. När det gäller utbildningar som har fler behöriga sökande än platser ska urval göras. Regeringen tog 2018 beslut om att man måste ha fyllt minst 18 år (sista året i gymnasiet) för att få skriva högskoleprovet. Betygsurval grundar sig på gymnasieexamen. Elever i gymnasieskolan har således inga meriter att använda vid ett urval. Sammantaget medför detta att elever i gymnasieskolan har mycket begränsade möjligheter att bli antagna till högskoleutbildning.

I rapporten *Utvärdering av försöksverksamhet med spetsutbildning*¹ anges att en utmaning för gymnasiala spetsutbildningar är att få en fungerande samverkan med högskolan då högskolan inte har någon laglig skyldighet att erbjuda eleverna högskolekurser. Och som här redovisats kommer enskilda elever i den ordinarie gymnasieskolan har begränsade möjligheter att bli antagna till högskoleutbildning.

KI tillstyrker förslaget i promemorian men anser att det riskerar att bli verkningslöst.

Förslag att utreda andra möjligheter till högskolestudier

Ett universitet eller en högskola som har staten som huvudman och som omfattas av högskolelagen får bedriva uppdragsutbildning.

Uppdragsutbildning är utbildning som anordnas mot avgift från annan än en fysisk person för den som uppdragsgivaren utser. Uppdragsgivaren är svenska staten, en svensk kommunal myndighet, en svensk region eller en motsvarande offentlig uppdragsgivare från ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

KI föreslår att departementet utreder om högskolestudier för elever i gymnasieskolan skulle kunna regleras som uppdragsutbildning. (Förordning 200:760 om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor ger idag inte den möjligheten.) Uppdragsutbildning kan av uppdragsgivaren beställas och planeras i god tid innan kursstart och de särskilda krav på skolans schemaläggning och läsårets omfattning som promemorian föreslår, skulle underlättas. I dialog med högskolan kan kursers omfattning anpassas efter ramen för ett utökat program i gymnasieskolan och elevernas behov.

¹ Skolverket (2019) *Utvärdering av försöksverksamhet med spetsutbildning*